

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Patrycja Kotlarska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Andrzeja Janeckiego,

w sprawie **A.S.**

skazanej z art. 56 ust. 3 ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu
narkomanii i innych,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 25 lutego 2025 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Okręgowego w Toruniu na niekorzyść,

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z dnia 8 lutego 2024 r., sygn. akt II AKa 223/21,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu

z dnia 26 lutego 2021 r., sygn. akt II K 45/19,

**uchyla wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 8 lutego 2024
r., sygn. akt II AKa 223/21, w zaskarżonej części i sprawę
przekazuje w tym zakresie temu Sądowi do ponownego
rozpoznania.**

Marek Pietruszyński Tomasz Artymiuk Barbara Skoczowska

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Toruniu wyrokiem z dnia 26 lutego 2021 r., sygn. akt II K 45/19, uznał oskarżoną A.S. za winną tego, że:

1. „w okresie od 1 lutego 2018 r. do 29 marca 2018 r. w T., w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z D.P. uczestniczyła w obrocie środkami odurzającymi w znacznej ilości, w ten sposób, że pięciokrotnie nabyła od D.P. po 100 g ziela konopi innych niż włókniste za kwotę 17 zł za 1 g, to jest łącznie 500 g za łączną kwotę 8 500 zł, w celu dalszego zbycia, czerpiąc z tego stałe źródło dochodu”,

tj. przestępstwa z art. 56 ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., za które wymierzył jej karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt XIII wyroku);

2. „w dniu 5 września 2018 r. w T. wbrew przepisom ustawy posiadała środek odurzający w postaci 1,47 g ziela konopi innych niż włókniste”,

tj. przestępstwa z art. 62 ust. 1 u.p.n., za które wymierzył jej karę 2 miesięcy pozbawienia wolności (pkt XV wyroku);

Ponadto na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. Sąd I instancji połączył orzeczone kary jednostkowe pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonej karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt XVI wyroku). Tym samym wyrokiem Sąd Okręgowy w Toruniu uniewinnił oskarżoną od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. (pkt XIV wyroku).

Sąd Okręgowy w Toruniu orzekł także w przedmiocie odpowiedzialności karnej innych oskarżonych: D.P., R.Z., B.H. i B.L.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonej A.S., Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 8 lutego 2024 r., sygn. akt II AKa 223/21, zmienił zaskarżony wyrok wobec oskarżonej A.S. w ten sposób, że:

- w punkcie XIII ustalił jako datę początkową czynu początek marca 2018 r. oraz obniżył karę wymierzoną oskarżonej A.S. do 2 lat pozbawienia wolności (pkt I.h. wyroku);

- w punkcie XV ustalił, że czyn oskarżonej A.S. stanowi wypadek mniejszej wagi, zakwalifikował go jako przestępstwo z art. 62 ust. 3 u.p.n. i wymierzył jej karę miesiąca pozbawienia wolności (pkt I.i. wyroku).

Ponadto, na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. powyższe kary pozbawienia wolności Sąd odwoławczy połączył i wymierzył oskarżonej karę łączną 2 lat pozbawienia wolności (pkt IV wyroku). W pozostałym zakresie wobec oskarżonej Sąd odwoławczy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok (pkt II wyroku).

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł Prokurator Okręgowy w Toruniu zaskarżając go w części dot. skazanej A.S. na jej niekorzyść odnośnie punktów I*h* i IV wyroku, zarzucając:

- „a) rażące naruszenie prawa, tj. art. 56 ust. 3 u.p.n. poprzez nieorzeczenie wobec wymienionej w punkcie I*h* wyroku na podstawie artykułu 56 ust. 3 wskazanej wyżej ustawy obok kary pozbawienia wolności również kary grzywny, mimo że przepis ten nakazuje wymierzenie obok kary pozbawienia wolności także karę grzywny,
- b) rażące naruszenie prawa, tj. art. 65 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. poprzez orzeczenie w punkcie I*h* wyroku kary pozbawienia wolności w najniższym ustawowym wymiarze przewidzianym za przestępstwo z art. 56 ust. 3 u.p.n., tj. kary 2 lat pozbawienia wolności, mimo że przepis art. 64 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym w czasie popełnienia przestępstwa zgodnie z art. 4 § 1 k.k. nakazywał wymierzenie kary pozbawienia wolności w wysokości powyżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, to jest co najmniej 2 lata i 1 miesiąc pozbawienia wolności,
- c) rażące naruszenie prawa, tj. art. 86 § 1 k.k. poprzez orzeczenie w punkcie IV wyroku kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat, mimo że prawidłowe zastosowanie tego przepisu zgodnie z art. 4 § 1 k.k. nakazywało wymierzenie kary w wysokości co najmniej 2 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności”.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, w związku z czym wyrok Sądu odwoławczego należało w zaskarżonej części uchylić i przekazać temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W pierwszym zarzucie trafnie podniósł skarżący, że Sąd odwoławczy był zobowiązany do orzeczenia kary grzywny obok kary pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 56 ust. 3 u.p.n. Powyższy przepis przewiduje obligatoryjność wymierzenia zarówno kary pozbawienia wolności, jak i kary grzywny w przypadku skazania za opisane w nim przestępstwo. Tymczasem Sąd odwoławczy (powielając zresztą błąd Sądu I instancji) wymierzył oskarżonej A.S. wyłącznie karę 2 lat pozbawienia wolności, nie wymierzając zaś kary grzywny z zastosowaniem reguł z art. 33 k.k. Uczynił tak mimo wskazania w uzasadnieniu wyroku (s. 19), że apelacyjne wnioski prokuratora o wymierzenie kar grzywny obok kar pozbawienia wolności za przestępstwa z art. 56 ust. 3 u.p.n. są zasadne. Skoro zatem Sąd odwoławczy nie postąpił zgodnie z treścią art. 56 ust. 3 u.p.n., dopuścił się rażącej obrazy tego przepisu, która miała wpływ na treść rozstrzygnięcia.

Trafny jest również drugi zarzut kasacyjny. Należy bowiem zwrócić uwagę, że Sąd odwoławczy utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji w zakresie przyjętej kwalifikacji czynu z pktu XIII, tj. art. 56 ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., obniżając jedynie karę pozbawienia wolności do 2 lat oraz modyfikując opis zachowania poprzez ustalenie, że datą początkową czynu był marze 2018 r. Oznacza to, że Sąd odwoławczy zobowiązany był do wymierzenia kary pozbawienia wolności z uwzględnieniem nie tylko treści art. 56 ust. 3 k.p.k., ale również art. 65 § 1 k.k. Drugi z wymienionych przepisów przewiduje konieczność zastosowania art. 64 § 2 k.k. w przypadku „sprawcy, który z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu lub popełnia przestępstwo działając w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa oraz wobec sprawcy przestępstwa o charakterze terrorystycznym”.

W przedmiotowej sprawie Sąd I instancji wprawdzie wyeliminował z opisu czynu przypisanego w punkcie XIII wyroku działanie w zorganizowanej grupie przestępczej, ale pozostawił kwalifikację czynu uzupełnioną o art. 65 k.k. Jednocześnie z treści uzasadnienia tego wyroku wynika, że A.S. z ww. przestępstwa realizującego znamiona opisanego w art. 56 ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

uczyniła sobie stałe źródło dochodu (s. 59-60 wyroku z uzasadnieniem; k. 2022 akt). Co prawda owa okoliczność „uczynienia sobie z przestępstwa stałego źródła dochodu” powinna zostać wprost wyrażona w opisie czynu, ale owo uchybienie – które nie dotyczyło braków w opisie w zakresie znamion przestępstwa – mogło stanowić najwyżej względną przyczynę odwoławczą i nie było podnoszone w postępowaniu.

W konsekwencji wymierzając karę pozbawienia wolności za przestępstwo zakwalifikowane z art. 56 ust. 3 u.p.n. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. należało zastosować regułę z art. 64 § 2 k.k. Uznając, że względniejsza dla skazanej jest treść tego przepisu sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2600), sąd powinien wymierzyć karę pozbawienia wolności przewidzianą za przypisane przestępstwo w wysokości powyżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, a do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę. Oznacza to, że kara pozbawienia wolności w tym przypadku nie mogła być orzeczona w wymiarze 2 lat. Skoro karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach (art. 37 k.k.), powinna być ona wymierzona w wysokości co najmniej 2 lat i miesiąca pozbawienia wolności.

Powyższe uchybienia, mające charakter rażącego naruszenia prawa, skutkowały w oczywisty sposób nieprawidłowym sposobem orzeczenia kary łącznej. Uchylenie wyroku w zaskarżonym zakresie powoduje konieczność wymierzenia kary pozbawienia wolności i kary grzywny za przestępstwo przypisane skazanej A.S. w punkcie XIII wyroku Sądu I instancji z uwzględnieniem art. 56 ust. 3 u.p.n. oraz art. 65 § 1 k.k., a następnie rozważenie możliwości połączenia wymierzonych kar w węzeł kary łącznej.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

Marek Pietruszyński Tomasz Artymiuk Barbara Skoczowska

[WB]

r.g.

